

WZPS-3.431.7.7.2023.MK

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 10-13 października 2023 r.
w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim

Jednostka kontrolowana: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Kaliszu Pomorskim.
Adres jednostki: ul. Mickiewicza 51, 78-540 Kalisz Pomorski
Podmiot prowadzący: Burmistrz Kalisza Pomorskiego

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 6/2023 z dnia 29 września 2023 r.

W dniu 6 października 2023 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1-2; 15-16)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu świadczenia pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim jest od dnia 28 września 2020 r. Pani Katarzyna Biegańska-Pańczyk, a od dnia 25 lutego 2021 r. Dyrektorem jednostki.

(Akta kontroli str. 25)

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Burmistrz Kalisza Pomorskiego.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Dyrektora Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XII/92/95 Rady Miejskiej w Kaliszu Pomorskim z dnia 28 września 1995 r. w sprawie powołania jednostki organizacyjnej „Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w Kaliszu Pomorskim.

Statut Ośrodka przyjęto Uchwałą Nr XXXVI/262/21 Rady Miejskiej w Kaliszu Pomorskim w dniu 20 stycznia 2021 r. w sprawie połączenia gminnych jednostek organizacyjnych – Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim i Dziennego Domu „Senior+” w Kaliszu Pomorskim oraz zmiany statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim. Ostatnią zmianę do Statutu przyjęto na sesji Rady Miejskiej w dniu 8 sierpnia 2022 r. Uchwałą Nr LVII/445/2022.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny jednostki wprowadzono Zarządzeniem Nr 02/08/2022 z dnia 11 sierpnia 2022 r. Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Zarządzeniem Nr 1/2020 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim w dniu 18 czerwca 2020 r. ujednolicono w jednostce jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania akt wykazu akt obowiązujących w jednostce.

(Akta kontroli str. 23-28; 38)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora posiadali upoważnienia Burmistrza (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

(Akta kontroli str. 34-36)

Struktura organizacyjna, stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych, wykaz szkoleń

W jednostce zatrudnionych jest 27 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 4 pracowników socjalnych.

Gmina Kalisz Pomorski liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Miasta Kalisza Pomorskiego - stan na dzień 10 października 2023 r.) 6 994 mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy.

(Akta kontroli str. 43;52)

Jednostka w dniach kontroli spełniała warunek art. 110 ust. 11 oraz ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

(Akta kontroli str. 43)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych oraz osoby kierującej jednostką określa art. 116 ust. 1, art. 156 oraz art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Dyrekcja oraz pracownicy socjalni Ośrodka posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in:

- „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego podczas wykonywania obowiązków zawodowych” – szkolenie stacjonarne,
- „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej” – forma szkolenia online,
- „Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych – szkolenie podnoszące poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych – realizacja nowego ustawowego, obowiązkowego zadania” - forma szkolenia online,
- „Rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” - forma szkolenia online,
- „Pomoc społeczna 2022/2023” – forma szkolenia online,
- „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego podczas wykonywania obowiązków zawodowych” – szkolenie stacjonarne,
- „Jakie są przesłanki i zasady umieszczenia w domu pomocy społecznej? Co się wlicza do dochodu osoby kierowanej do DPS, a co nie? Jak zmiana sytuacji dochodowej mieszkańca DPS wpływa na odpłatność za pobyt w placówce? Kogo dotyczy obowiązek alimentacyjny? Mieszkania chronione – tańsza alternatywa dla DPS”- wideoszkolenie,
- „Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zmiany 2022/2023” – szkolenie online.

(Akta kontroli str. 46-47)

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu

zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400zł. W MGOPS w Kaliszu Pomorskim dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem ok. 25 dnia każdego miesiąca.

(Akta kontroli str. 43-46)

Funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim mieści się w budynku stanowiącym własność Gminy Kalisz Pomorski, przekazany Ośrodkowi na czas nieoznaczony w trwałą zarząd na podstawie decyzji Burmistrza Kalisza Pomorskiego z dnia 15 listopada 2007 r. (NO 7241-83/07).

Budynek składa się z trzech kondygnacji o powierzchni użytkowej 202 m². Na parterze budynku znajdują się 4 pomieszczenia biurowe, toaleta, pomieszczenie socjalne, pomieszczenie gospodarcze oraz korytarz stanowiący poczekalnię dla klientów OPS. Na piętrze budynku znajduje się 5 pomieszczeń biurowych, łazienka i korytarz. W piwnicy budynku znajdują się pomieszczenia gospodarcze oraz archiwum. Budynek częściowo dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich, które mają możliwość dostania się na parter budynku po pochylni przed wejściem głównym do budynku. Na parterze budynku zniwelowane są progi i uskoki, co umożliwia samodzielne poruszanie się po pomieszczeniach. Przy wejściu do budynku zamontowany jest dzwonek z oznakowaniem służący do przywołania pracownika.

Zgodnie z Oświadczeniem Dyrektora jednostki każdy pracownik socjalny ma zapewnione odrębne pomieszczenie biurowe, co sprzyja należytemu wykonywaniu obowiązków służbowych, zachowaniu intymności rozmów i poszanowania godności interesantów, zachowaniu tajemnicy zawodowej i dyskretności rozmów.

(Akta kontroli str. 41;65;97)

MGOPS w Kaliszu Pomorskim wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Jednostka pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej.

Świadczenia pieniężne płatne są na konta bankowe klientów, na karty świadczeniobiorców w Banku Spółdzielczym w Kaliszu Pomorskim. W szczególnych przypadkach, na pisemny wniosek klienta świadczenia z pomocy społecznej przekazywane są przekazem pocztowy na adres domowy świadczeniobiorcy.

Jednostka nie dysponuje samochodem służbowym. Pracownicy socjalni do środowisk podopiecznych docierają samochodami prywatnymi. Dyrektor Ośrodka z pracownikami zawarł umowy na użyczenie samochodu prywatnego w celach służbowych, na podstawie

których otrzymują zwrot kosztów dojazdu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania kierowców wykonujących przewóz drogowy (Dz. U z 2022, poz. 739 ze zm.).

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Miejska w Kaliszu Pomorskim podjęła następujące uchwały:

- Nr II/23/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych,
- Nr II/22/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr II/21/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LXVIII/502/23 z dnia 30 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych,
- Nr LXVIII/503/23 z dnia 30 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr XLV/339/21 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia-w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi udzielającym schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Kalisz Pomorski,
- Nr XLV/340/21 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawiania pogrzebu,
- Nr XLII/320/21 z dnia 24 czerwca 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania,
- Nr LXXVI/556/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania,
- Nr LXXVIII/568/23 z dnia 28 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych

usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

MGOPS w Kaliszu Pomorskim corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2021 r. przekazano do Rady Miejskiej w dniu 15 kwietnia 2022 r., a następnie przyjęto Uchwałą Nr LIV/416/22 w dniu 28 kwietnia 2022 r., natomiast za 2022 r. w dniu 18 kwietnia 2023 r., przyjęto Uchwałą Nr LXXIV/525/23 w dniu 27 kwietnia 2023 r.

(Akta kontroli str. 228-231)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R oraz sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

(Akta kontroli str. 234-252)

Dyrektor MGOPS w Kaliszu Pomorskim, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Sprawozdanie z działalności jednostki z realizacji zadań za rok 2021 przekazano Radzie Miejskiej w dniu 16 maja 2022 r., natomiast za 2022 r. w dniu 22 maja 2023r.

W dniu 21 marca 2022 r. Dyrektor Ośrodka przedłożył pod obrady Rady Miejskiej sprawozdanie z wykonania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za rok 2021, a w dniu 21 marca 2023 r. za rok 2022.

(Akta kontroli str. 226-227; 232-233)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społecznej

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2022 r. udzielono 23 osobom, w tym 20 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 137 692 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 390.2022.17.2320.2022.11

Decyzja Nr 918.2022.08.2471.2022.1

Decyzja Nr 45.2022.19.2291.2022.21

Decyzja Nr 112.2022.05.258.2022.119

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystało 446 osób z terenu funkcjonowania MGOPS w Kaliszu Pomorskim. Łączny koszt programu to 205 000 zł (135 000 zł w ramach dotacji celowej, 70 000 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłku objęto 143 dzieci.

Organizacją posiłków dla dzieci z terenu Gminy Miasta Kalisz Pomorski zajmują się następujące placówki:

1. Liceum Ogólnokształcące w Tychowie,
2. Państwowa Bursa Szkół Artystycznych w Szczecinie,
3. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kaliszu Pomorskim,
4. Klub Malucha „Wesołe Nutki” w Kaliszu Pomorskim,
5. Przedszkole „Wesołe Nutki” w Kaliszu Pomorskim,
6. Przedszkole Miejskie „Bajkolandia” w Kaliszu Pomorskim,
7. Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Złocięncu,
8. Żłobek „Szuwarek” w Kaliszu Pomorskim,
9. Zespół Szkół im. Pamięci Ofiar Terroryzmu 11 września 2001 r. w Kaliszu Pomorskim,
10. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Dębnie,
11. Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Drawsku Pomorskim,
12. Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu,
13. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rewalu,
14. Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego im. Stefana Żeromskiego w Świdwinie,
15. Zespół Szkół w Czaplinku,
16. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Myśliborzu,
17. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. dr. Janusza Korczaka w Jastrowie,
18. Przedszkole Publiczne Nr 1 „Leśna Polana” w Dopiewiecach.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Kaliszu Pomorskim od 2019 roku zawarł umowę z „Pracownią Oświatową” w przedmiocie dzierżawy pomieszczeń i wyposażenia oraz prowadzenia kuchni i stołówki w SP im. Kornela Makuszyńskiego w Kaliszu Pomorskim. Zawarcie umowy było wynikiem przeprowadzonego wcześniej zapytania ofertowego. W ramach zawartej umowy „Pracownia oświatowa” w dni nauki szkolnej przygotowuje posiłki dla dzieci szkół podstawowych w Kaliszu Pomorskim oraz w Pomierzynie.

Ponadto MGOPS corocznie zawiera umowy z organizatorami żywienia w przedmiocie świadczenia przez nich pomocy w postaci jednego gorącego dania (obiadu) dziennie, w dni nauki szkolnej lub dzieciom w przedszkolu.

Gmina nie prowadzi dożywiania dzieci w czasie ferii zimowych i letnich oraz przerw świątecznych. Rodziny, w których dzieci objęte są pomocą w postaci posiłku w szkole w okresie, kiedy nie prowadzone jest dożywianie w szkołach objęte są pomocą w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr 20.2022.19.1539.2022.17

Decyzja Nr 17.2023.19.1814.2023.24

Decyzja Nr 220.2023.04.1926.2023.107

Decyzja Nr 31.2023.08.1331.2023.66

Decyzja Nr 187.2023.08.1331.2023.71

Decyzja Nr 582.2022.01.2016.2022.39

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 360.2023.08.76.2023.289

Decyzja Nr 311.2022.05.2390.2022.3

Decyzja Nr 322.2022.08.1917.2022.76

Decyzja Nr 347.2022.08.119.2022.322

Decyzja Nr 371.2023.04.1412.2023.121

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rada Miejska w Kaliszu Pomorskim przyjęła uchwałę Nr II/23/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych, Nr II/22/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Nr II/21/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Nr LXVIII/502/23 z dnia 30 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych, Nr LXVIII/503/23 z dnia 30 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w formie posiłku dla ucznia odpowiednio na wniosek dyrektora szkoły (program osłonowy).

(Akta kontroli str. 247-252)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu bezrobocia (dla 23 osób), długotrwałej choroby (dla 1 osoby) oraz innych powodów (dla 3 osób). Łącznie wydatkowano kwotę 26 558 zł – 26 438 zł (w ramach dotacji celowej) oraz 120 zł (w ramach środków własnych).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 315.2022.19.20373.2022.7

Decyzja Nr 356.2022.13.2047.2022.63

Decyzja Nr 237.2023.08.187.2023.166

Decyzja Nr 245.2023.04.2209.2023.10

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego w sporadycznym przypadku stanowiła więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto 125 osób. Ogólnie na tą formę pomocy wydatkowano kwotę 130 775 zł. Świadczeniem w postaci specjalnego zasiłku celowego objęto 5 osób i wydatkowano kwotę 2750 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 184.2022.17.629.2022.121

Decyzja Nr 454.2022.08.2458.2022.1

Decyzja Nr 370.2022.08.2388.2022.18

Decyzja Nr 334.2023.04.2080.2023.35

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Zdarzenie losowe

Osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego może zostać przyznany zasiłek celowy na częściowe lub całkowite pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowych w takich przypadkach może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłkiem celowym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w 2022 r. objęto 1 rodzinę i wydatkowano kwotę 4 000 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłku przyznanego na podstawie następującej decyzji:

Decyzja Nr 364.2022.06.2455.2022.1 (zdarzenie losowe)

Dokumentacja w powyższej sprawie zawierała niezbędną dokumentację, zaświadczenia, informacje dotyczące powstałego zdarzenia, informacje o sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i dochodowej rodziny zakwalifikowanych do przyznania pomocy w ramach ww. świadczenia.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

Zarządzeniem Nr 02/06/2021 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim w dniu 22 czerwca 2021 r. wprowadzono w Ośrodku „Procedury postępowania w sprawach dotyczących kierowania osób do domów pomocy społecznej”. Procedury zawierają m.in.: postępowanie w sprawie skierowania osób z terenu gminy do DPS, ustalania odpłatności za pobyt oraz sposób zawierania umów z rodziną w sprawie ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS.

(Akta kontroli str. 114-119)

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 18 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 703 661 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 293.2022.04.2090.2022.39

Decyzja Nr 382.2023.04.2090.2023.41

Decyzja Nr 326.2022.08.57.2022.15

Decyzja Nr 282.2023.08.57.2023.16

Decyzja Nr 32.2022.06.1302.2022.20

Decyzja Nr 313.2023.06.1302.2023.23

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczana jest odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na niezmienionym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

7. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

W dniu 18 grudnia 2015 r. Gmina Kalisz Pomorski zawarła porozumienie z Gminą Drawno w sprawie powierzenia realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Na potrzeby skierowania do ŚDS w Drawnie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim w 2023 roku przeprowadził jeden wywiad środowiskowy z osobą ubiegającą się o skierowanie do ww. placówki.

(Akta kontroli str. 76-78)

8. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2022 r. z usług opiekuńczych skorzystało 51 osób. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 386 802 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 189.2023.08.2348.2023.10

Decyzja Nr 69.2023.08.1685.2023.132

Decyzja Nr 488.2023.12.709.2023.8

Decyzja Nr 16.2022.08.840.2022.10

Decyzja Nr 520.2023.12.924.2023.14

Indywidualny zakres świadczonych usług określa załącznik dołączony do wywiadu środowiskowego - *Indywidualny zakres usług opiekuńczych*, który zawiera m. in. imię i nazwisko oraz adres osoby na rzecz której świadczone są usługi, zakres wykonywanych usług, informację dotyczącą wymagań w stosunku do opiekuna i pomoc jaką świadczy na rzecz klienta rodzina. *Indywidualny zakres usług opiekuńczych* zatwierdzany jest czytelnym podpisem osoby, w stosunku do której świadczone są usługi, członka rodziny oraz pracownika socjalnego. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Kalisz Pomorski reguluje uchwała Nr LXXVI/556/23 z dnia 29 czerwca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania oraz uchwała Nr LXXVIII/568/23 z dnia 28 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

W treści Uchwały wskazano koszt realizacji 1 godziny usług oraz szczegółowe zasady odpłatności.

Zarządzeniem Nr 6/02/2021 z dnia 8 lutego 2021 r. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim wprowadzono w Ośrodku „*Procedury realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim*”. Procedury określają m.in.: zakres

podmiotowy usług, procedurę przyznawania i ustalania odpłatności za usługi, zasady realizacji usług oraz przeprowadzanie monitoringu świadczonych usług.

(Akta kontroli str. 85-94)

W jednostce zatrudnionych jest 7 osób na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 83-94)

9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora, w okresie objętym kontrolą na terenie gminy nie realizowano ww. świadczenia, ze względu na to, że wśród mieszkańców nikt nie zgłaszał potrzeb w tym zakresie.

(Akta kontroli str. 83)

10. Schronienie

Na terenie gminy Kalisz Pomorski nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca schronienie osobom bezdomnym. Udzielanie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w placówkach na terenie innych gmin.

Gmina Kalisz Pomorski w ramach zabezpieczenia potrzeb mieszkańcom w zakresie zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych w okresie objętym kontrolą zawarła umowy na świadczenie usług schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy ze *Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych, Samotnych matek z Dziećmi w Stargardzie*, ze *Stowarzyszeniem JESIEŃ w Nowym Jasińcu* oraz *Spółdzielnią Socjalną SIRIA w Drawnie*.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w uchwale Nr XLV/339/21 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia-w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi udzielającym schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Kalisz Pomorski.

Zarządzeniem Nr 02/12/2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim wprowadzono w Ośrodku „*Procedury postępowania z osobami bezdomnymi wymagającymi pomocy w formie schronienia*”.

(Akta kontroli str. 120-162;194-196)

W okresie objętym kontrolą tą formą pomocy objęto 5 osób, wydatkując na ten cel kwotę 55 357 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 5053/98/2022

Decyzja Nr 9909.2021.19.2410.2021.1

Decyzja Nr 337.2023.05.258.2023.128

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

W toku kontroli ustalono, że Gmina Kalisz Pomorski w terminie zgłosiła do „Rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach” miejsca, w którym udziela schronienia osobom bezdomnym.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 144-149)

11. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z informacją Dyrektora Ośrodka, realizując zadanie określone w art.17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej w okresie od 22 czerwca do 27 sierpnia 2023 r. przeprowadzono diagnozę potrzeb wśród mieszkańców Gminy Kalisz Pomorski w zakresie udzielania pomocy społecznej w formie mieszkania chronionego. W tym celu opracowano ankietę skierowaną do mieszkańców Gminy, organizacji pozarządowych, pracowników oświaty, liderów środowiska lokalnego (sołtysów, radnych Rady Miejskiej, członków Rady

Sołectkiej, członków Kół Gospodyń Wiejskich), pracowników służby zdrowia. Jedno z pytań zawartych w ankiecie brzmiało następująco: *Czy zna Pan/Pani w swoim otoczeniu osoby, które kwalifikowałyby się do pomocy w formie mieszkania chronionego, np. w związku z niepełnosprawnością fizyczną lub zaburzeniami psychicznymi?* Jak wynikało z analizy wypełnionych ankiet znacząca liczba ankietowanych (około 70%) na powyższe pytanie odpowiedziało, że nie zna takich osób. W wyniku przeprowadzonej analizy w Gminie Kalisz Pomorski stwierdzono, że w obecnym stanie rzeczy brak było potrzeb w zakresie udzielenia pomocy w formie mieszkania chronionego. Jednakże w związku ze zmianami od dnia 1 listopada 2023 r. przepisów ustawy o pomocy społecznej dotyczących tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych na mieszkania treningowe i wspomagane, jak oświadczył Dyrektor MGOPS oraz Burmistrz Kalisza Pomorskiego, na terenie Gminy podejmowane są działania w kierunku utworzenia mieszkania treningowego lub wspomagane.

(Akta kontroli str. 99-113)

12. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą MGOPS w Kaliszu Pomorskim wypłacił wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej dwóm osobom w kwocie 3 900 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

(Akta kontroli str. 224)

13. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. W myśl art. 44 ustawy sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zgodnie ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.2023 r., poz. 887 ze zm.) w pierwszej kolejności prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej: małżonek(ka), krewni zstępni, krewni wstępni, krewni boczni do 4 pokolenia oraz powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo do pochowania zwłok przysługuje również osobom, które dobrowolnie do tego się zobowiązały.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy zwłoki nie pochowane przez wskazane podmioty są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Uchwałą Nr XLV/340/21 Rady Miejskiej w Kaliszu Pomorskim z dnia 28 października 2021 r. ustalono sposób sprawiania pogrzebu osobom zmarłym na terenie Gminy.

MGOPS w okresie objętym kontrolą sprawił pochówek na koszt gminy 1 osobie na kwotę 2 600 zł.

Podczas kontroli przeanalizowano powyższą sprawę. Akta zawierały niezbędne dokumenty odnośnie osoby zmarłej, zlecenie wystawione przez Ośrodek na dokonanie pochówku, umowę na kompleksową organizację pochówku przez Firmę HADES, fakturę oraz potwierdzenia księgowe dokonania zapłaty za pochówek.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń po doręczeniu decyzji administracyjnej porównano kontrolowane decyzje z listami wypłat.

Decyzja Nr 390.2022.17.2320.2022.11

Decyzja Nr 918.2022.08.2471.2022.1

Decyzja Nr 347.2022.08.119.2022.322

Decyzja Nr 371.2023.04.1412.2023.121

Decyzja Nr 315.2022.19.20373.2022.7

Decyzja Nr 356.2022.13.2047.2022.63

Decyzja Nr 293.2022.04.2090.2022.39

Decyzja Nr 382.2023.04.2090.2023.41

Decyzja Nr 5053/98/2022

Decyzja Nr 9909.2021.19.2410.2021.1

Decyzja Nr 5053/98/2022

Decyzja Nr 9909.2021.19.2410.2021.1

Decyzja Nr 337.2023.05.258.2023.128

Decyzja Nr 189.2023.08.2348.2023.10

Decyzja Nr 69.2023.08.1685.2023.132

Decyzja Nr 282.2023.08.57.2023.16

Decyzja Nr 32.2022.06.1302.2022.20

Decyzja Nr 313.2023.06.1302.2023.23

W treści decyzji wskazuje się terminy wypłaty świadczeń. Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje. Wypłaty świadczeń następują po doręczeniu decyzji.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w MGOPS w Kaliszu Pomorskim zawarto 17 kontraktów.

Podczas kontroli przeanalizowano 4 kontrakty socjalne. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalono daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

W 2022 r. pracą socjalną objętych zostało 261 rodzin (843 osoby w rodzinie), w tym wyłącznie pracą socjalną 127 rodzin (408 osób w rodzinie). Od stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli pracą socjalną zostało objętych 134 rodzin (436 osób w rodzinie), w tym wyłącznie pracą socjalną 52 rodziny (172 osoby w rodzinie).

Praca socjalna w środowisku świadczona była przez pracowników socjalnych m. in. w zakresie wspierania osób lub rodzin w uzyskaniu pomocy ze strony różnych instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu dokumentów do różnych instytucji publicznych, informowanie o możliwych uprawnieniach do otrzymania pomocy lub wsparcia z innych instytucji zabezpieczenia społecznego, pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności, itp.). Pracownicy Ośrodka udzielali również poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego oraz informowali osoby starsze o możliwości skorzystania z usług opiekuńczych.

W wyniku pracy socjalnej oraz współpracy z innymi instytucjami osiągnięto szereg efektów w zakresie poprawy funkcjonowania klientów Ośrodka, m.in.:

- 1 osoba uzyskała lokal mieszkalny,
- 3 osoby uregulowały zadłużenia w opłatach,
- 1 osoba niepełnosprawna uzyskała świadczenie rentowe,
- 3 osoby uzyskało świadczenia uzupełniające 500+ z ZUS,
- 10 osób uzyskało orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 11 osób uczęszcza do Dziennego Domu Senior + w Kaliszu Pomorskim,
- 1 osoba na wniosek pracownika socjalnego otrzymało nieodpłatnie drewno opałowe.

Pracownicy socjalni w 2022 r. odnotowali 7 interwencji w środowiskach podopiecznych, a w 2023 r. - 12. Interwencje dotyczyły m.in. wizyt domowych odnośnie spraw rodzinnych, problemów opiekuńczo – wychowawczych, przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej sporządzali wnioski do Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu Pomorskim o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe osób z tendencją do nadużywania alkoholu (w 2022 r. - 4 wnioski, w 2023 r. - 1 wniosek). Kierowali także wnioski do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Drawsku Pomorskim z prośbą o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą w rodzinie (w 2022 r. - 3 wnioski, w 2023 r. - 4 wnioski).

W okresie objętym kontrolą pracownicy udzielali również pomocy w skompletowaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności (15 osobom), w sporządzaniu wniosków np. o świadczenie alimentacyjne, świadczenie rentowe lub emerytalne. Ponadto pracownicy socjalni współpracują z pedagogami szkolnymi (odnośnie sytuacji dzieci, ich

funkcjonowania w szkole, relacji z rówieśnikami), ze służbą zdrowia (lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe, położne), ze szpitalami, policją, urzędami, sądem i prokuraturą.

Ośrodek prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Drawsku Pomorskim, typując do programów realizowanych przez PUP, klientów korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz dłużników alimentacyjnych realizując ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ośrodek współpracuje z *Caritas* w zakresie przekazywania odzieży i obuwia dla osób tego potrzebujących. Pracownicy socjalni współpracują także ze Stowarzyszeniem "*Ruch Oporu*", w ramach której organizowane są zbiórki odzieży, obuwia, mebli, sprzętów gospodarstwa domowego i wielu innych artykułów pierwszej potrzeby. Ponadto członkowie Stowarzyszenia niejednokrotnie odpowiadali na apel pracowników socjalnych w przypadku konieczności np. posprzątania i drobnego remontu mieszkania klienta OPS.

Gmina Kalisz Pomorski zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego m.in. poprzez:

Wsparcie psychologiczne dla osób dorosłych - psycholog dla osób dorosłych przyjmuje w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim dwa wtorki i dwa piątki w miesiącu.

Rok	Liczba konsultacji	Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
2022	343	70
2023 (do dnia kontroli)	223	46

Wsparcie psychologiczne dla dzieci - psycholog dla dzieci przyjmuje w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim w dwa poniedziałki i dwie soboty w miesiącu.

Rok	Liczba konsultacji	Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
2022	403	79
2023 (do dnia kontroli)	129	32

Terapeuta ds. uzależnień - przyjmuje w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim.

Rok	Liczba konsultacji	Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
2022	523	73
2023 (do dnia kontroli)	318	55

Logopeda przyjmuje w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim w różnych terminach w zależności od potrzeb.

Rok	Liczba konsultacji	Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
2022	363	16
2023 (do dnia kontroli)	238	16

Psychiatra dziecięcy przyjmował w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim w okresie od 18 lutego 2022 r. do 16 grudnia 2022 r. raz w miesiącu.

Rok	Liczba konsultacji	Liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
2022	62	32

Radca prawny przyjmuje mieszkańców w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kaliszu Pomorskim w każdy czwartek.

Rok	Liczba konsultacji
2022	18
2023 (do dnia kontroli)	13

Ponadto na terenie miasta Drawsko Pomorskie funkcjonuje Centrum Zdrowia Psychicznego w ramach którego działają: poradnia zdrowia psychicznego, punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny, zespół leczenia środowiskowego i dzienny oddział psychiatryczny. Pracownicy socjalni informują mieszkańców o funkcjonowaniu ww. placówek, pomagają w ustaleniu terminu konsultacji czy też terminu wizyty zespołu w środowisku.

W dniu 16 lutego 2022 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim zawarł porozumienie o współpracy z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Złocie. Przedmiotem ww. porozumienia jest nawiązanie współpracy w zakresie objęcia opieką dorosłych pacjentów powiatu drawskiego i ich rodzin, którym działania Centrum Zdrowia Psychicznego w Drawsku Pomorskim pomogą uzyskać wsparcie w zakresie świadczeń opieki psychiatrycznej, psychologicznej, socjalnej, stacjonarnej, ambulatoryjnej i środowiskowej.

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim opracowali plakat i ulotki informujące o możliwości uzyskania wsparcia w zakresie poradnictwa specjalistycznego w Gminie Kalisz Pomorski. Plakaty i ulotki zostały przekazane do placówek oświatowych na terenie Gminy oraz do przychodni zdrowia w Kaliszu Pomorskim. Plakaty wywieszone są ponadto w świetlicach

funkcjonujących na terenie gminy, w poszczególnych sołectwach oraz w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Kaliszu Pomorskim.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim realizuje zadanie w zakresie opracowania i realizacji projektów socjalnych. W okresie objętym kontrolą Ośrodek zrealizował następujące programy i projekty socjalne:

„Wigilia z Lechem Dyblikiem”- projekt miał na celu wsparcie osób będących z różnych powodów w procesie zmiany. Zakładał spotkanie z tytułowym aktorem, bardem mającym zamiłowanie do muzyki rosyjskiej, który doskonale zna problem związany z uzależnieniem od alkoholu. Na spotkanie wigilijne pracownicy Ośrodka zaprosili osoby zmagające się z problemem alkoholowym, osoby które ukończyły terapię i zachowują abstynencję oraz osoby współuzależnione.

Głównym celem projektu było przekonanie osób zmagających się z uzależnieniem, że warto trwać w procesie zmiany mimo przeciwności losu oraz zachęcenie osób, które nadal się wahają do podjęcia najważniejszego kroku, jakim jest utrzymywanie abstynencji i walka z nałogiem.

W wigilii uczestniczyło 30 osób. Projekt został sfinansowany ze środków własnych Gminy Kalisz Pomorski.

„Dzień Rodziny” – projekt skierowany był do rodzin przeżywających różnorodne trudności w codziennym funkcjonowaniu, przejawiające deficyty w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych oraz trudności opiekuńcze względem dzieci, a także do rodzin posiadających dzieci w pieczy zastępczej. Celem projektu była integracja rodzin, wdrożenie w alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz aktywność na świeżym powietrzu poprzez kreowanie wspólnych zabaw rodziców z dziećmi.

W projekcie wzięło udział około 100 osób. Projekt został sfinansowany ze środków przewidzianych w budżecie Ośrodka na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2023 oraz ze środków przeznaczonych na realizację projektu „*Silni w Rodzinie*” współfinansowanego ze Środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

„Rodzinne zakończenie lata w Benkowie” - projekt skierowany był do rodzin przeżywających różnorodne trudności w codziennym funkcjonowaniu, przejawiające deficyty w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych oraz trudności opiekuńcze względem dzieci, a także do rodzin posiadających dzieci w pieczy zastępczej. Celem projektu była integracja rodzin, wdrożenie w alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz aktywność na świeżym powietrzu poprzez kreowanie wspólnych zabaw rodziców z dziećmi. Bardzo ważnym celem było rozwijanie empatii i wrażliwości wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców. Podczas wyjazdu dla całych rodzin zaplanowane było zwiedzanie schroniska, słuchanie historii o zwierzętach,

W projekcie wzięło udział około 107 osób. Projekt został sfinansowany ze środków przewidzianych w budżecie Ośrodka na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-

2023 oraz ze środków przeznaczonych na realizację projektu „Silni w Rodzinie” współfinansowanego ze Środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

„Zachodniopomorska Karta Seniora” – karta umożliwia seniorom korzystanie na preferencyjnych warunkach z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu. O Zachodniopomorską Kartę Seniora mogą ubiegać się osoby, które ukończyły 60 lat. Karty wydawane są bezpłatnie.

W 2022 r. wydano 8 Zachodniopomorskich Kart Seniora.

„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2022” - głównym celem Programu było wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, znacznym bądź traktowanymi na równi z ww. orzeczeniami.

Całkowita wartość zadania wyniosła 337 100 zł. W programie uczestniczyło 14 mieszkańców gminy, w tym 3 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 11 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Uchwałą Nr XLVIII/272/17 Rady Miejskiej w Kaliszu Pomorskim z dnia 23 listopada 2017 r. z dniem 1 stycznia 2018 r. utworzono Dzienny Dom „Senior+” w Kaliszu Pomorskim z siedzibą przy ulicy Grunwaldzkiej 4. Od dnia 01 lutego 2021 r. na mocy uchwały Nr XXXVI/262/21 Rady Miejskiej w Kaliszu Pomorskim z dnia 20 stycznia 2021 r. Dzienny Dom „SENIOR+” działa w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim.

Dzienny Dom „Senior+” dysponuje 15 miejscami. Jest połączeniem Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Klubu Seniora, biblioteki i gabinetu rehabilitacyjnego. Dzienny Dom stwarza możliwości do aktywizacji społecznej seniorów oraz zmniejszenia odczuwanej przez nich samotności. Zajęcia, w których uczestniczą seniorzy mają na celu podniesienie ich aktywności fizycznej i psychicznej.

Gmina Kalisz Pomorski uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na mocy zawartego porozumienia z Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. W 2022 r. wydano 197 skierowań dla klientów OPS do odbioru żywności, a w 2023 r. 143 skierowania.

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora MGOPS w Kaliszu Pomorskim na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 53-199)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Dyrektorem Ośrodka ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 24-26 września 2018 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim (Znak sprawy: K-ZPS-3.431.1.6.2018.ML) działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami i wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Rzetelne kompletowanie, wypełnianie oraz sporządzanie dokumentacji w prowadzonych sprawach – *zalecenie zostało zrealizowane.*
2. Wydawanie decyzji w sprawach usług opiekuńczych, zawierających wszelkie istotne dla klienta informacje – *zalecenie zostało zrealizowane.*
3. Udzielanie schronienia zgodnie z zasadami określonymi w art. 48a ust. 1 i 2 oraz art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – *zalecenie zostało zrealizowane.*

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim oceniono pozytywnie.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu Pomorskim pod pozycją nr 33/2023.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 6 grudnia 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Właściwe podpisy na oryginale